

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,

Judecători – Eremciuc Ghenadie și Mânăscuță Igor,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Uzun Dmitri XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 07.10.2021 - 12.07.2022;

Instanța de apel: 16.08.2022 - 15.11.2022;

Instanța de recurs: 20.03.2023 - 20.02.2024.

Asupra recursului în cauză, completul de judecată

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 12 iulie 2022, **Uzun Dmitri XXXXX** a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunilor prevăzute la:

- art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **4 (patru) ani și 6 (șase) luni**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport;

- art. 264¹ alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de **220 (două sute douăzeci) ore**, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Uzun Dmitri i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **4 (patru) ani și 7 (șapte) luni**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 90 alin. (1) și alin. (2) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de **4 (patru) ani**.

Solicitățile înaintate de Chiroglo Oleg prin acțiune civilă privind încasarea în beneficiul său din contul lui Uzun Dmitri a sumei de **17 097 (șaptesprezece mii nouăzeci și șapte) lei**, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune și a sumei de **7 861 (șapte mii opt sute șazeci și unu) lei** lunar, pentru incapacitate temporară de muncă, reieșind din salariul mediu lunar în Republica Moldova – au fost admise în principiu, cu soluționarea acestora în ordinea procedurii civile.

Solicitățile înaintate de Chiroglo Oleg prin acțiune civilă privind încasarea în beneficiul său din contul lui Uzun Dmitri a sumei de **500 000 (cinci sute de mii) lei**, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune au fost admise parțial, și s-a dispus încasarea de la Uzun Dmitri în beneficiul lui Chiroglo Oleg suma de **100 000 (una sută mii) lei**, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune. În rest, solicitările lui Chiroglo Oleg către Uzun Dmitri privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Solicitățile înaintate de Casap Liudmila prin acțiune civilă privind încasarea în beneficiul său din contul lui Uzun Dmitri a sumei de **106 982 lei (una sută șase mii nouă sute optzeci și doi) lei**, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune au fost admise în principiu, cu soluționarea acestora în ordinea procedurii civile.

S-a dispus încasarea din contul lui Uzun Dmitri în bugetul de stat al Republicii Moldova suma de **27 620 (douăzeci și șapte mii șase sute douăzeci) lei**, cu titlu cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare.

S-a hotărât asupra corpurilor delictive.

1.1. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Uzun Dmitri XXXXX, la data de 03 septembrie 2020, în jurul orei 22:20, conducând automobilul de model „Mazda 626” cu numărul de înmatriculare XXXXX, deplasându-se pe str. Lenin, s. Dezghingea, în direcția s. Budjac, în preajma casei cu nr. 133 de pe str. Lenin, s. Dezghingea, UTA Găgăuzia, a încălcat prevederile pct. 3 al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 (în continuare Regulament) care prevede că „participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”, pct. 39) subpct. 1) din Regulament, care prevede că „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”, pct. 42) subpct. 1) din Regulament care prevede că „determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau/și indicatoarele rutiere 5.37.1 – 5.41.3, iar în lipsa acestora – de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea părții carosabile, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare”, nu a ținut cont de situația rutieră și fără a se convinge preventiv că manevra sa ar fi fost sigură și nu ar fi constituit un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, a pătruns pe banda de circulație din sens opus, unde a intrat în coliziune cu o motocicletă de marcă „Viper”,

fără număr de înmatriculare, condusă de cet. Chiroglo Oleg, care a fost ulterior aruncat împreună cu motocicletă pe marginea carosabilului.

Drept urmare, șoferului motocicletei de marcă „Viper”, Chiroglo Oleg, i-au fost cauzate următoarele leziuni corporale: traumă cranio-cerebrală închisă sub formă de hemotom subcutanat în regiunea occipitală, fractură circulară a tâmplei din dreapta, occipitotemporală din stânga cu trecere la baza craniului, contuzie cerebrală hemoragică frontoparietală și temporală din dreapta, edem al emisferei drepte; fractură deschisă 1/3 a femurului drept; fractură deschisă a ambelor oase ale tibiei superioare drepte în 1/3 cu defecte mari ale țesuturilor moi ale femurului și tibiei drepte cu prezența fragmentelor osoase și a corpurilor străine, cu lezarea arterei și venei femurale drepte; fractură laterală a gleznei tibiei drepte; lacerării ale degetului al 3-lea de pe mâna dreaptă cu lezarea tendonului; șoc de gradul III complex mixt, durere, hemoragie, hipovolemic, care conform Raportului de experiză judiciară nr. 202015B0158 din 24.06.2021 sunt calificate drept vătămări corporale grave.

Astfel, prin acțiunile sale Uzun Dmitri XXXXX, a comis infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

Tot el, Uzun Dmitri XXXXX, la data de 04.09.2020, în jurul orei 01.20, aflându-se la Inspectoratul de poliție Comrat, situat în mun. Comrat, str. Tretiacov, nr. 20, în urma accidentului rutier care a avut loc pe 03.09.2020 în s. Dezghingea, UTA Găgăuzia, cu participarea autoturismului condus de către ultimul de marcă „Mazda 626” n/î XXXXX și motocicletă de marcă „Viper” fără număr de înmatriculare, condusă de către cet. Chiroglo Oleg, unde agentul de circulație i-a propus în calitate de parte a accidentului rutier efectuarea testării alcoolscopice cu aparatul etilotest certificat „Drager 6810” pentru a determina concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat, contrar prevederilor pct. 11) subpct. j) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, intrate în vigoare la 15.07.2009 și art. 33 alin. (3) lit. c) din Legea privind siguranța rutieră nr. 131-XVI din 07.06.2007 care stipulează că conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare, s-a eschivat de la testarea alcoolscopică.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Uzun Dmitri a comis infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (3) Cod penal, adică *eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică.*

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut de prima instanță, prin care lui Uzun Dmitri să-i fie stabilite următoarele pedepse: în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport; în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal – 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. În conformitate cu art. 84 alin. (1), alin. (2), art. 87 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor penale

aplicate, să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În susținerea apelului, acuzatorul de stat a făcut referire la prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, potrivit cărora pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Totodată, art. 75 alin. (1) Cod penal stabilește că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În același timp, instanța, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunilor comise, precum și de alte circumstanțe ale cauzei, atunci când a dispus executarea pedepsei stabilite lui Uzun Dmitri în condiții non privative de libertate.

În concret, s-a atras atenția asupra faptului că una dintre infracțiunile comise de inculpat și în comiterea căreia a fost recunoscut vinovat (art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal) se atribuie, potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, la categoria infracțiunilor grave.

De asemenea, instanța nu a ținut cont în mod corespunzător și de faptul că, în urma acțiunilor inculpatului, Chiroglo Oleg a suferit leziuni corporale grave, că în cauza penală vizată nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, dar și de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunilor, care nu și-a recunoscut vinovăția și nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

În acest context, procurorul a subliniat că la antrenarea instituției condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei este necesar ca instanța să facă o analiză completă și temeinică a personalității inculpatului, a comportamentului acestuia înainte și după săvârșirea infracțiunii și dacă se constată că săvârșirea infracțiunii a fost cauzată de un ansamblu de circumstanțe aleatorii de viață și că nu este oportun pentru corectarea făptuitorului izolarea acestuia de societate, instanța poate aplica o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, ceea ce nu este incident cazului din speță, or instanța de fond nu a reflectat o analiză convingătoare pe marginea acestui aspect în sentința emisă.

2.2. Partea vătămată Chiroglo Oleg, care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Uzun Dmitri să fie recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 264¹ alin. (3) Cod penal, iar în baza acestor legi să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă cu executarea pedepsei în penitenciar, cu aplicarea măsurii preventive, fiind luat sub strajă din sala ședinței de judecată. Să fie admise integral acțiunile civile formulate de Chiroglo Oleg și Casap Liudmila. În rest, sentința să fie menținută fără schimbări.

În motivarea apelului s-a invocat că instanța de fond a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă care nu este corespunzătoare faptelor comise de acesta, întrucât nu au fost luate în considerare în mod corespunzător toate circumstanțele cauzei, inclusiv negarea vinovăției

inculpatului în ceea ce privește comiterea infracțiunilor menționate mai sus, precum și faptul că inculpatul nu a acordat părții vătămate nici un ajutor material și nici moral.

Adoptând hotărârea privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, instanța de judecată în mod prioritar a constatat toate circumstanțele atenuante în privința inculpatului și nu a luat în considerare deloc faptul că de la acțiunile conducătorului Uzun Dmitri lui Chiroglo Oleg i-au fost cauzate leziuni corporale care sunt calificate ca leziuni corporale grave, că părții vătămate i-a fost amputat un picior și a fost nevoită să se deplaseze în Germania pentru protezare, unde i-a fost montată o proteză. Până în prezent, Chiroglo Oleg primește o indemnizație de invaliditate în mărime de 900 de lei, iar Uzun Dmitri nu i-a acordat părții vătămate niciun fel de asistență și nu-i acordă nici în prezent.

La fel apelantul a opinat că instanța de judecată neîntemeiat a admis în principiu acțiunile civile, dat fiind că în cadrul procesului penal au fost prezentate toate probele în sprijinul pretențiilor sale, iar instanța era obligată fie să le admită, fie să le respingă.

De asemenea, partea vătămată a manifestat dezacordul inclusiv și cu soluția de admitere parțială a acțiunii privind încasarea prejudiciului moral, afirmând că deși instanța de judecată în sentința sa menționează despre o despăgubire echitabilă, însă nu a luat în considerație că Chiroglo Oleg a rămas practic fără un picior, este invalid și limitat în mișcare, în muncă, într-o viață deplină, iar toate acestea s-au întâmplat din vina inculpatului Uzun Dmitri.

Din considerentele date, a menționat că la stabilirea unei pedepse atât de blânde pentru infracțiunile comise de inculpat, instanța nu a ținut cont în mod corespunzător de faptul că Uzun Dmitri a comis două infracțiuni, dintre care una a fost comisă cu intenție (art. 264¹ alin. (3) Cod penal) .

Astfel, apelantul a ținut să conchidă că pedeapsa aplicată inculpatului este excesiv de blândă și nu va contribui în niciun fel la atingerea scopurilor pedepsei penale de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni similare atât de către inculpat, cât și de către alte persoane, precum și corectarea și reeducarea celui din urmă.

2.3. Partea civilă Casap Liudmila, care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Uzun Dmitri să fie recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 264¹ alin. (3) Cod penal, iar în baza acestor legi să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă cu executarea pedepsei în penitenciar, cu aplicarea măsurii preventive, fiind luat sub strajă din sala ședinței de judecată. Să fie admise în mod integral acțiunile civile formulate de Chiroglo Oleg și Casap Liudmila. În rest, sentința să fie menținută fără schimbări. În susținerea apelului declarat au fost invocate aceleași motive desfășurate de către partea vătămată în apelul său.

2.4. Avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului Uzun Dmitri, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Uzun Dmitri să fie achitat pe motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a), art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Astfel că, în motivarea apelului s-a indicat la aceea că în procesul urmăririi penale nu a fost determinat punctul de coliziune a vehiculelor participante la accident și nici locul unde se aflau vehiculele în momentul anterior accidentului, precum și în momentul producerii acestuia. La caz, a fost efectuată cercetarea la fața locului, pe care a fost fixată o pată de ulei

pe suprafața drumului și amplasarea resturilor pe suprafața carosabilului, însă persoanele care au efectuat cercetarea la fața locului nu au determinat punctul de coliziune dintre cele două vehicule.

Totodată, s-a invocat că în schema anexată la procesul-verbal de cercetare la fața locului acest punct nu este indicat, localizarea sa este prezumtivă, pe baza opiniei persoanelor care au efectuat cercetarea la fața locului. Mai mult, fotografia din schema de la fața locului anexată la audierea inculpatului Uzun Dmitri confirmă faptul că forma petei de ulei reprezentată pe schema la procesul-verbal de examinare a autoturismului nu corespunde cu configurația petei din fotografiile anexate la procesul-verbal de cercetare. Prin urmare, s-a comis deja o eroare materială în schemă. Punctul „B” din schema la procesul-verbal de cercetare la fața locului consemnează punctul de plecare al pistei de frecare a roții din stânga față a mașinii de marcă „Mazda” condusă de Dmitri Uzun. Cu toate acestea, acest punct este situat la o distanță de 0,69 metri de marginea petei de ulei, aproape paralel cu începutul petei de ulei și nu poate fi punctul de impact.

Roata stângă din față s-a aflat în punctul „B” indicat după coliziunea cu motocicletă condusă de Oleg Chiroglo, ca urmare a frânării de urgență a lui Dmitri Uzun, care a întors roata mașinii spre stânga după coliziune. Prin urmare, acesta este punctul de oprire a autovehiculului condus de Uzun Dmitri în urma frânării de urgență în urma coliziunii și a declanșării airbagurilor din autoturismul „Mazda”.

Din momentul în care vehiculele s-au ciocnit și până când roata din dreapta față a fost complet turtită, iar Mazda s-a oprit complet, a trecut un anumit interval de timp în care Mazda s-a deplasat de la punctul de coliziune până la punctul „B”, unde s-a oprit. După oprirea completă, vehiculul a fost deplasat de Uzun Dmitri pe partea dreaptă a drumului, fapt confirmat și de frecarea dintre anvelopa plată și discul metalic de pe roata din dreapta față a vehiculului, care este fixat pe schemă.

La fel, s-a mai afirmat că nici prin expertiza auto efectuată pe acest dosar nu s-a constatat punctul de impact al vehiculelor. Potrivit formulării răspunsului la întrebarea 9 din expertiza efectuată, locul real al coliziunii vehiculelor (poziția acestora în raport cu elementele carosabilului în momentul coliziunii) se determină direct în timpul cercetării la fața locului accidentului prin examinarea urmelor și zgârieturilor lăsate de anvelopele vehiculelor, a pieselor avariate și desprinse de pe vehicule, precum și prin localizarea zonei de acumulare a particulelor mici desprinse de pe vehicule: pământ căzut, noroi, așchii de sticlă, plastic etc. În acest caz, schema accidentului rutier, care este anexată la procesul-verbal de cercetare la fața locului accidentului rutier din 3 septembrie 2020, marchează poziția autoturismului de model „Mazda” și a motocicletei de model „Viper” după coliziune, marchează zonele de cădere și petele de ulei, urmele lăsate de motocicletă pe marginea drumului, precum și urma de frecare a anvelopei autoturismului.

Însă, ținând cont de poziția autoturismului „Mazda” pe carosabil în momentul impactului, vehiculul se deplasa pe banda sa de circulație, posibil că a ieșit în mijlocul drumului cu aproximativ 10-20 cm, pentru a evita tamponarea cu un obstacol de pe partea dreaptă a drumului.

Cu toate acestea, având în vedere dispersarea fragmentelor de faruri pe suprafața drumului prezentată în fotografii, locul impactului se află în mijlocul benzii de circulație a

autoturismului „Mazda”, acest fapt fiind indicat în schemă și în fotografiile anexate la litera „A”.

Prin urmare, partea apărării a statuat că învinuirea înaintată lui Uzun Dmitri nu și-a găsit confirmare, deoarece motociclistul, dar nu și inculpatul, a traversat banda de circulație din sens opus, din care motive accidentul produs pe data de 03 septembrie 2020 a constituit o consecință a încălcării regulilor de circulație rutieră de către cet. Chiroglo Oleg și nu de către Uzun Dmitri.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, au fost admise cererile de apel declarate, cu casarea sentinței Judecătorei Comrat, sediul Central din 12 iulie 2022 în privința lui Uzun Dmitri XXXXX în partea pedepsei stabilite în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal și pentru concurs de infracțiuni în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Uzun Dmitri XXXXX a fost liberat de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, apreciind în mod legal acțiunile inculpatului și probele prezentate de către părți, a constatat că instanța de fond justificat a concluzionat că inculpatul Uzun Dmitri este vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și art. 264¹ alin. (3) Cod penal, emițând în acest sens o sentință de condamnare în privința inculpatului Uzun Dmitri.

Subsidiar, instanța de apel a apreciat critic argumentele din cererea de apel a părții apărării privind nevinovăția lui Uzun Dmitri, deoarece vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal a fost dovedită prin ansamblul de probe prezentate de partea acuzării și cercetate de instanța de apel, și anume:

- proces-verbal de examinare a locului accidentului din 03.09.2020, cu schema și planșa fotografică anexate, care conține informații despre accidentul rutier, care a avut loc pe 03.09.2020, în care au fost implicate două vehicule: automobilul de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX și o motocicletă de marcă „Viper”, în particular, că: pe carosabil și pe marginea drumului sunt localizate la întâmplare părți din bara de protecție a autovehiculului de marcă „Mazda”, indicatorul de direcție, precum și părți din motorul motocicletei de marcă „Viper”; iar la locul accidentului nu au fost depistate urme de contact între alte vehicule și alte obiecte; la 7,3 m spre nord de roata din față a motocicletei „Viper” există o pată de culoare maro, asemănătoare cu sângele, lăsată pe iarbă și pe sol, lângă pată a fost depistată o bucată de os (ruptă) de aproximativ 3 cm lungime; localizarea defecțiunilor tehnice la vehiculul de marcă „Mazda”, și anume partea dreaptă a barei de protecție față, farul drept spart, aripa față dreapta îndoită, oglinda retrovizoare spartă, parbrizul drept ciobitocit, arc concav deasupra portierei față dreapta, frontonul dreapta față rupt; localizarea defecțiunilor tehnice ale motocicletei de marcă „Viper”, și anume: capacul motorului rupt, oglinda retrovizoare ruptă, indicatorul de direcție rupt. Localizarea și lista defecțiunilor tehnice depistate la vehiculele între care a avut loc coliziunea din sens opus sunt descrise mai detaliat în procesul-verbal de examinare a acestora din 22.09.2020, care s-a desfășurat pe timp de zi și care corespunde cu datele, specificate în procesul-verbal de cercetare la fața locului (vol. I, f.d. 71- 82, 83-104).

- Raportul de expertiză judiciară nr. 1095-1098 din 21.08.2021, potrivit căruia: examinările efectuate asupra sistemului de control al direcției și sistemului de frânare al autoturismului de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, au condus la concluzia că sistemul de control al direcției și sistemul de frânare al autoturismului de marcă „Mazda 626” cu numărul de înmatriculare XXXXX erau în stare funcțională și nu prezentau defecțiuni tehnice care ar fi putut afecta direcția autoturismului înainte de producerea accidentului rutier din 03.09.2020; cercetările efectuate asupra sistemului de direcție și de frânare ale motocicletei de marcă „Viper” fără număr de înmatriculare, se poate concluziona că sistemele de direcție și de frânare ale motocicletei de marcă „Viper” fără număr de înmatriculare erau în stare funcțională și nu prezentau defecțiuni tehnice care ar fi putut afecta direcția motocicletei înainte de producerea accidentului rutier care a avut loc la data de 03.09.2020; în momentul coliziunii, autoturismul de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, și motocicleta de marcă „Viper” fără număr de înmatriculare se deplasau în direcții opuse, iar axele longitudinale ale autoturismului și motocicletei erau aproximativ paralele între ele în momentul coliziunii; conducătorul autoturismului de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, a intrat pe banda de circulație din sens opus și a creat, din punct de vedere tehnic, un obstacol în calea deplasării conducătorului motocicletei de marcă „Viper”. Prin urmare, întrebarea dacă șoferul autoturismului de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, a fost în măsură din punct de vedere tehnic să împiedice accidentul își pierde sensul tehnic; înainte de a efectua manevra pe banda de circulație din sens opus, conducătorul autoturismului de marcă „Mazda 626”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, ar fi trebuit să se asigure, așa cum prevede pct. 39 (1) din Regulamentul de circulație rutieră, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic. În acest caz, în momentul în care a depistat automobilul de marcă „Mazda 626”, cu nr. de înmatriculare XXXXX, ca fiind un obstacol în trafic, conducătorul motocicletei de marcă „Viper” ar fi trebuit să respecte cerințele pct. 45 (2) din RCR, conform căruia: „în cazul în care în limita vizibilității apare un obstacol care poate fi observat de conducător, acesta, fără a pune în pericol siguranța traficului, poate ocoli obstacolul, iar dacă nu este posibil - trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească vehiculul” (vol. I, f.d. 154-194).

De asemenea, vinovăția inculpatului Uzun Dmitri a fost confirmată inclusiv prin declarațiile părții vătămate Chiroglo Oleg și ale martorilor Marin V., Croitor D. și Cioban I.

Astfel că, din declarațiile martorilor sus-menționați rezultă data și ora accidentului rutier, situația rutieră în acea zi – 03.09.2020, și anume: amurgul, iluminarea locului accidentului, în special, că era lumină artificială, luminile erau instalate printr-un singur stâlp, deci erau locuri întunecate între lumini pe timp de noapte, amplasarea vehiculelor după coliziune, starea părții vătămate, comportamentul inculpatului.

În continuare, instanța s-a referit la argumentul părții apărării potrivit căruia accidentul din 03 septembrie 2020 a fost o consecință a încălcărilor regulilor circulației rutiere admise de cet. Chiroglo Oleg și nu a acțiunilor cet. Uzun Dmitri.

Pe marginea criticii date, instanța de apel a statuat că coliziunea dintre participanții la accident, care a avut loc pe 03.09.2020 în UTA Găgăuzia, raionul Comrat, satul Dezghinea, str. Lenin, nr. 133, cu participarea următoarelor vehicule: automobilul de marcă „Mazda 626”,

cu nr. de înmatriculare XXXXX și motocicletă de marcă „Viper”, a avut loc pe banda de circulație, pe care se deplasa motocicletă de marcă „Viper”. Astfel că, este un fapt stabilit că inculpatul Uzun Dmitri a pătruns pe banda de circulație din sens opus, punându-l astfel în pericol tehnic pe conducătorul motocicletei, încălcând astfel prevederile pct. 39 (1) din Regulamentul circulației rutiere, și anume, că înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

De asemenea, au fost respinse și argumentele avocatului privind faptul că punctul „B” este situat la o distanță de 0,69 metri de marginea petei de ulei, ceea ce certifică că accidentul a avut loc pe banda de circulație a vehiculului inculpatului Uzun Dmitri, dat fiind că schema de la fața locului, procesul-verbal de cercetare la fața locului și concluziile expertizei autotehnice, confirmă că coliziunea a avut loc pe banda de circulație din sens opus.

Totodată, instanța de apel nu a putut lua în considerare argumentele apelantului avocatului Cimpoș Vladimir precum că acțiunile lui Uzun Dmitri nu constituie componenta infracțiunii prevăzută la art. 264¹ alin. (3) Cod penal deoarece, după accident și declanșarea airbagurilor, care a dus la afectarea plămânilor, acesta nu a putut sufla în tubul analizatorului cantitatea de aer necesară, întrucât ofițerii de poliție i-au oferit inculpatului posibilitatea de a face un test de sânge, iar în acest scop inculpatul a fost dus la IMSP SR Comrat, însă inculpatul a refuzat de asemenea să facă testul de sânge, lucru pe care el însuși l-a confirmat în cadrul audierii sale în primă instanță (vol. II, f.d. 223). În plus, inculpatul nu a reușit inițial să explice comportamentul său polițistului și nu a explicat motivul pentru care a refuzat să se supună testării.

În acest sens, instanța a reținut că potrivit art. 33 alin. (3) pct. c) din Legea privind siguranța rutieră nr. 131-XVI din 07.06.2007, conducătorul de vehicul, este obligat să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat sau examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare, precum și potrivit cerințelor pct. 11 subpct. j) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, conducătorul de vehicul, este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

La caz, Uzun Dmitri a fost obligat să treacă procedura testării în vederea constatării alcoolemiei, după cum prevăd prevederile legislației în vigoare.

Așadar, instanța a stabilit că contrar argumentelor apărării, toate probele care stau la baza sentinței sunt admisibile, întrucât nu au existat încălcări ale legii de procedură penală în administrarea și asigurarea acestora, astfel că în partea descriptivă și motivată a sentinței sunt respectate pe deplin prevederile art. 394 Cod de procedură penală.

În continuare, instanța de apel s-a referit la procedura de individualizare a pedepsei penale, menționând că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Statuând asupra argumentelor apelanților, reiese că aceștia nu sunt de acord cu sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei inculpatului și consideră că aplicarea de către instanță a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului constituie o măsură de pedeapsă prea blândă.

Sub acest aspect, instanța de apel a reamintit că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu constituie o categorie aparte de pedeapsă, dar o modalitatea de executare a pedepsei închisorii.

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, **indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.** În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

Potrivit art. 89 alin. (1) Cod de procedură penală, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărâre a instanței de judecată.

Astfel, atunci când impune o pedeapsă cu închisoare, instanța de judecată poate, dar nu este obligată, să libereze făptuitorul de pedeapsa reală condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei.

Considerând ca fiind legală sentința instanței de judecată referitor la aplicarea pedepsei cu închisoarea în privința inculpatului Uzun Dmitri prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a ținut cont și de practica CtEDO cu privire la orientarea instanțelor judecătorești în ceea ce privește aplicarea pedepsei non-privativă de libertate.

Subsidiar, instanța de apel a relevat că în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

În acord cu prescripțiile art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

După cum reiese din materialele dosarului penal, infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (3) Cod penal a fost comisă de către inculpatul Uzun Dmitri pe 04 septembrie 2020.

Luând în considerație cele consemnate, instanța de apel a ajuns la concluzia că pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal a expirat termenul de prescripție, prevăzut la art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, din care motive inculpatul Uzun Dmitri învinuit în

comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (3) Cod penal urmează a fi liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În continuare, statuând asupra legalității sentinței în partea soluționării acțiunilor civile înaintate pe caz, instanța a relevat că acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale, cauzat prin infracțiune, față de bănuit sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului.

Legea procesual penală leagă posibilitatea intentării acțiuni civile în cadrul procesului penal cu infracțiunea, indiferent dacă aceasta este intenționată sau din imprudență.

În cauza dedusă judecării, partea vătămată Chiroglo Oleg nu este de acord cu sentința instanței de fond în partea admiterii în principiu a solicitărilor sale privind încasarea din contul inculpatului a sumelor de 17 097 lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune și 7 861 lei lunar, pentru incapacitate temporară de muncă, reieșind din salariul mediu lunar în Republica Moldova, precum și în partea mărimii despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune.

În acest aspect, instanța de apel a considerat că nu există motive de casare a sentinței judecătorești, deoarece prima instanță întemeiat a trasat concluzia că este necesar să fie cercetate suplimentar probele prezentate, în scopul clarificării mărimii cheltuielilor suportate de partea vătămată și documentele care certifica plățile efectuate către aceasta, precum și precizarea gradului de pierdere a capacității de muncă, în urma accidentului rutier.

Cu referire la prejudiciul moral solicitat de către partea vătămată, instanța a considerat că suma de 100 000 lei dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral constituie o sumă rezonabilă în raport cu fapta comisă de inculpat, în urma căreia partea vătămată a avut de suferit atât fizic, cât și psihic.

Cât privește solicitările avansate de către partea civilă Casap Liudmila privind încasarea din contul lui Uzun Dmitri XXXXX a sumei de 106 982 lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat prin infracțiune, instanța de apel a fost solidară cu soluția primei instanței menționând că stabilirea costurilor reziduale a motocicletei de marcă „Viper”, deteriorată în urma accidentului de circulație rutieră, necesită cercetări suplimentare.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În argumentarea recursului declarat, acuzatorul de stat invocă faptul că la judecarea cauzei, instanța de apel a examinat sub toate aspectele complet și obiectiv probele administrate pe cauză, ajungând la concluzia corectă despre vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Însă, la stabilirea și individualizarea pedepsei instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără ca acesta să fie izolat de societate și a menținut neîntemeiat pedeapsa stabilită de prima instanță cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

La caz, recurenta a făcut referire la principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) coroborat cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod

penal, potrivit căroră, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sancțiunile penale, pentru a-și atinge scopurile și pentru a avea eficiență, necesită a fi corect individualizate, motiv pentru care individualizarea pedepselor constituie un principiu de bază a dreptului penal.

Concomitent, se menționează că la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat. Mai mult, la adoptarea acestei soluții, instanța nejustificat nu a ținut cont de faptul că inculpatul Uzun Dmitri a comis o infracțiune gravă, în urma căreia au survenit consecințe grave pentru partea vătămată manifestate prin vătămări corporale grave.

Nu în ultimul rând, acuzatorul de stat atenționează că aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei penale cu închisoare nu este motivată în hotărârea pronunțată, având în vedere că prescripțiile art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală prevăd în mod expres că instanța de judecată este obligată, de asemenea, să motiveze aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

5. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.*

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție*) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor anterioare, întrucât acesta a fost declarat până la data de 01.09.2023.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită

ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel la judecarea cauzei, acestea se referă la următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Reieșind din conținutul recursului declarat, completul de judecată deduce că acuzatorul de stat nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, cât și cu modalitatea de executare a acesteia, menționând că nu este oportună în cazul lui Uzun Dmitri, dar și că aplicabilitatea prevederilor art. 90 Cod penal nu a fost motivată de către instanța ierarhic inferioară, așa precum indică norma de referință.

La acest capitol, instanța de recurs notează că în acord cu prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, legiuitorul autohton a prevăzut că *(1) Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, **indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei** și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.*

Având în vedere conotația juridică pe care o comportă textul de lege reținut mai sus, completul de judecată relevă că pentru a face uz de instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, o instanță de judecată urmează să stabilească întrunirea cumulativă a unor condiții de drept, însă la aprecierea oportunității aplicării prevederilor art. 90 Cod penal într-un caz concret, necesită a se indica în hotărârea adoptată motivele pentru care s-a ajuns la soluția de executare a pedepsei închisorii în condiții neprivative de libertate.

În speța dată, verificând corespunderea deciziei recurate cu norma citată, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a concentrat pe categoria infracțiunii după gradul de gravitate a acesteia și pedeapsa stabilită inculpatului pentru infracțiunea comisă, fără a analiza și motiva oportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Uzun Dmitri, indicând în termeni generali-vagi că: „*Statuând asupra argumentelor apelanților, reiese că aceștia nu sunt de acord cu sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei inculpatului*

și consideră că aplicarea de către instanță a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului constituie o măsură de pedeapsă prea blândă.

Sub acest aspect, instanța de apel a reamintit că condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu constituie o categorie a parte de pedeapsă, dar o modalitatea de executare a pedepsei închisorii.

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

Potrivit art. 89 alin. (1) Cod de procedură penală, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărâre a instanței de judecată.

Astfel, atunci când impune o pedeapsă cu închisoare, instanța de judecată poate, dar nu este obligată, să libereze făptuitorul de pedeapsa reală condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei.

Considerând ca fiind legală sentința instanței de judecată referitor la aplicarea pedepsei cu închisoarea în privința inculpatului Uzun Dmitri prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a ținut cont și de practica CEDO cu privire la orientarea instanțelor judecătorești în ceea ce privește aplicarea pedepsei non-privative de libertate.” (f.d. 138, verso, vol. III).

În viziunea instanței de recurs, instanța de apel a eșuat să motiveze aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Uzun Dmitri, or motivarea hotărârii oferă și posibilitatea exercitării de către instanțele superioare a unui control judiciar eficient și optim, reprezentând pentru părți și o garanție împotriva arbitrarului.

Mai mult, motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să răspundă atât în fapt, cât și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat solicitările părților. Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

Rezumând cele menționate mai sus, instanța de recurs remarcă faptul că instanța ierarhic inferioară nu a judecat cauza penală în strictă conformitate cu cerințele prevăzute la art. 414 Cod de procedură penală, din care considerent devine incidentă soluția de admitere a recursului declarat de către procuror, cu casarea parțială a deciziei, în latura penală, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal și dispunerea rejudecării cauzei în această parte, de către Curtea de Apel Cahul.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, și ținând cont de prevederile legii penale materiale, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în corespundere cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Uzun Dmitri XXXXX**, în latura penală, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către Curtea de Apel Cahul.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Mănăscurtă Igor